

İlahiyat Fakültelerinde Uygulanan Ders Programları Yeterli mi? İslâm Hukuku Dersleri Özelinde Bir Değerlendirme

Ahmet YAMAN

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

e-posta: yamanahmet@hotmail.com

Özet

Ana kaynakları, metodolojisi ve normatif kuralları ile İslâm hukuku dersleri, gerek geleneksel medrese, gerek modern ilâhiyat eğitimi programlarının en önemli unsurunu oluşturmaktadır. “İslam” odaklı küresel ya da ulusal yazı, araştırma, tartışma ve her türüyle medya sunumlarının bir şekilde fıkıh ilmini ilgilendirmesi sözü edilen önemin bir başka göstergesidir. Dolayısıyla İslâm hukuku, daha doğru karşılığıyla fıkıh alanı, müslüman ya da gayrı müslim herkesin İslâm’ı tanıma söz konusu olduğunda onsuз yapamayacağı bir gerçeklik alanıdır ve buna bağlı olarak da diğer alanlara göre belli bir öğrenme-öğretme önceliğine sahiptir. Bu yazı, böyle önemli olan bir dersin İlahiyat Fakültelerindeki mevcut durumunu bazı örnekler üzerinden belirleyip bu keyfiyetin ihtiyaçları ve yeterli ölçütlerini karşılayabilme düzeyine değinecektir.

Anahtar Kelimeler: İslam hukuku, fıkıh, ilahiyat fakültesi, Diyanet İşleri Başkanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı

Are the Programs Which are Exercised in Faculties of Theology Adequate? An Evaluation on Islamic Law Courses.

Abstract

An Assessment on the Competency and Productivity of Islamic Law Course in Theology Faculties in the Face of Meeting Needs in Religious Services. Islamic law course forms the basic of the curricula of Islamic studies whether in old madrasa system or contemporary Islamic theological programs as it propounds a fundamental methodology and normative precepts. It is also important in that it is frequently related to national or international articles, researches, and debates as well as media presentations regarding Islam. Thus, one, whether Muslim or non-Muslim, is supposed to know, more than any other course on Islamic studies, basics of Islamic law in order to know Islam truly. This paper aims to peruse the current position of Islamic law course in theology faculties by taking its advantages and disadvantages into consideration.

Key Words: Islamic law, fiqh, theology faculty, Presidency of Religious Affairs, Ministry of Education

Giriş

Ülkemizde Tevhîd-i Tedrisat Kanunu’nun “Yüksek Diyanet Mütahhasısları Yetiştirmek” yönündeki hedefinin bir sonucu olarak kurulan İlahiyat Fakülteleri, yükseköğretim sistemi-

miz içinde 1949 yılından bu güne, söz konusu hedefi gerçekleştirmek üzere başarıyla faaliyet göstermektedirler.¹ Gelişen toplumsal nitelikler

1 Genel olarak bu kanuna, özel olarak da 21 Nisan 1921 tarih ve 493 sayılı kanuna bağlı olarak İs-

ve çeşitlenen ihtiyaçlar, yüksek düzeyde araştırmacı din uzmanı yetiştirme yanında, İlahiyat Fakültelerine yeni bazı görevler de yüklemiştir. Bunlar arasında, toplumu din konusunda aydınlatmak ve hem örgün hem de yaygın eğitim alanları ile din hizmetleri alanlarına yetmiş eleman sağlamak, daha bir önem arz eder hale gelmiştir.

Takdir edilecektir ki, İlahiyat Fakültelerinin yüksek seviyeli din uzmanı ve nitelikli eğitimi veya din hizmetlisi mezun edebilmesi, hem alanının kaynak diline vukûfiyetle hem de başta Temel İslam Bilimleri olmak üzere İlahiyat bilimlerini yeterli bir biçimde tahsil etmekle doğru orantılıdır. Uygulanmakta olan mevcut müfredat, maalesef bu yeterliliği kazandırmaktan uzaktır. Böyle olduğu içindir ki, İlahiyat Fakültelerindeki mevcut yapılanmanın ve müfredatın, eğitim hedefleri ve değişen toplumsal talepler doğrultusunda gözden geçirilmesi gerekmektedir.

Bütün anabilim dallarını kapsayan değerlendirmeler yapılmasının acilen gerekliliğine inanarak biz burada, mezuniyet sonrasında hissedilen ihtiyaçlar karşısındaki verimlilik ve yeterliliği bağlamında İslam Hukuku dersleri üzerine bir projeksiyon denemesinde bulunacağız.

I. Konunun Önemi ve Çerçevesi

Bilindiği üzere usûlü ve furûu ile İslâm hukuku dersleri, gerek geleneksel gerek modern ilâhiyat eğitimi programlarının en önemli unsurunu oluşturmaktadır. Yazılı ve sözlü ifadelerde sıklıkla kullanılan “Fıkıh Medeniyeti” olumlu vurgusu geleneksel; “Fıkıh İslâmının hâkimiyeti” olumsuz nitelmesi modern bağlamda bu alanın din eğitim ve öğretiminde başrolde olduğunun bir göstergesidir.

Bu tesbitin, basitçe zümre mensubiyeti duygusallığına atfedilmesi ihtimalini hesaba katarak,

fıkıh alanının gerçekten en önemli alan olduğunu şu somut göstergelerle de gerekçelendirebiliriz:

- a. Hemen herkesin basit bir soruşturma ile tesbit edebileceği gibi, hem Diyanet İşleri Başkanlığı hem de Millî Eğitim Bakanlığı çatısı altında değişik unvanlarla görev yapan İlahiyat Fakültesi mezunlarının en fazla soruya muhatap olduğu alan, İslâm hukuku alanıdır.
- b. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın resmî internet sitesinden izlenebileceği üzere Din İşleri Yüksek Kurulu'na kişisel-toplumsal dînî sorunları çözmek ya da bilgilenmek amacıyla yapılan müracaatların neredeyse tamamı, fıkıh ilminin çerçevesine girmektedir. Yine bu kurumun, ihtiyaçlar doğrultusunda yeniden hazırladığı İhtisas Eğitim Merkezleri programının % 41,5'ini fıkıh dersleri oluşturmaktadır.
- c. Ülkemiz ölçeğinde medya ve toplum gündemini işgal eden din/İslâm merkezli konular, ağırlıklı olarak fıkıh ilmi tarafından çözümlenebilecek konulardır. Başörtüsü, namazda setr-i avretin ölçüsü, tesettür defilesi, çok eşlilik, taşıyıcı annelik, banka promosyonları, kredi kartı ve diğer finans meseleleri ile irtidat gibi son ayların gündemi bile bu yargıyı teyit eder durumdadır.
- d. İslâm ülkelerindeki genel dînî tartışmalar, baskın bir biçimde fıkıh içerikli seyretmektedir. Sözgelimi Mısır Müftüsü'nün ve Ezher'in verdiği ceninin cinsiyetini belirleyebilme fetvası, Cezayir'de devlet desteğiyle yürütülen fetva anarşisinin engellenmesi çalışmaları, Körfez ülkelerinde kadın konusu ve yönetim biçimiyle ilgili tartışmalar sadece birkaç örnek olarak kaydedilebilir.
- e. Dünya gündeminde de İslâm odaklı tartışma konularının başında terör, cihad, savaş, irtidat, İslâm devleti, gayri müslimlerin hakları gibi başlıklar gelmektedir ki, bunlar sonuç itibarıyla birer fıkıh problemidir.
- f. Kendileriyle yapılan son anketlerde İlahiyat fakülteleri öğrencileri, fakülte programı içindeki en önemli dersin ve buna bağlı olarak da hem mezuniyet sonrası çalışma

tanbul Dârülfünûn'u bünyesinde açılan ve fakat 1933 Üniversite Reformu ile ne yazık ki kapatılan İlahiyat Fakültesi, 04 Haziran 1949 tarih ve 5424 sayılı kanun ile Ankara Üniversitesi çatısı altında tekrar açılmıştır. Ayrıntılar için bkz. Ömer Okutan, *Din Eğitimi, Cumhuriyet Döneminde Eğitim*, İstanbul 1983; Halis Ayhan, *Türkiye'de Din Eğitimi*, İstanbul 1999; Halis Ayhan, “İlahiyat Fakültesi”, *DİA*, 22/70-72.

alanlarında hem de sosyal hayatta en fazla ihtiyaç duyacakları bilim dalının İslâm hukuku olduğunu belirtmişlerdir.²

Görüldüğü üzere İslâm hukuku alanı, müs-lüman ya da gayri müslim herkesin İslâm'ı tanıma ve yaşama söz konusu olduğunda onsuz yapamayacağı bir gerçeklik alanıdır ve dola-yısıyla diğer alanlara göre belli bir öğrenme-öğretme önceliğine sahiptir. Bu son yargıyı, bir de içeriden bir bakışla Sirâceddin Urmevî'nin (ö. 682/1283) mantığıyla destekleyelim:

Allah Teâlâ'nın ahkâmını bilmek vaciptir.

Bilme işi, ya bizzat istidlâl ile ya da istidlâlde bulunana sormakla olur.

Her iki halde de istidlâl, bir yol ile olur.

Bu yol, fıkıh usûlüdür.

Vacibin kendisine bağlı olduğu şey de vaciptir.

Öyleyse fıkıh usûlü (tabiatıyla bunun sonucu olan furû) vacip bir ilimdir.³

İşbu tebliğde biz, böyle önemli olan bir dersin İlahiyat Fakültelerindeki mevcut durumunu bazı örnekler üzerinden belirleyip bu keyfiyetin ihtiyaçları ve yeterli ölçütlerini karşılayabilme düzeyine değineceğiz. Son adımda da derslerimizin mezuniyet sonrasındaki verimliliğini arttırmaya yönelik bazı tekliflerde bulunacağız.

II. İslâm Hukuku Derslerinin Mevcut Kredileri ve İçeriği

Bazı seçmeli dersler ilave edilmekle birlikte 1996 yılından itibaren uygulanmaya başlayan İlahiyat Yeni Lisans Programı'nda İslâm hukuku dersleri kredi kaybına uğramıştır. Daha önce 4 kredi usûl, 8 kredi hukuk olmak üzere toplam 12 krediyi bulan zorunlu derslerimiz, sayısal olarak üçte bir oranında azaltılarak 8 saate

indirilmiştir. Seçmeli derslerle açığın telafisi, program mantığı içinde teorik olarak mümkün görünüyorsa da seçmeli derslerin her zaman açılmaması, açılrsa bile seçilmeme ihtimalini taşıması, seçilmesi halinde de sadece seçen öğrencilere hitap etmesi hesaba katıldığında bu telafinin kısmî boyutlarda kalacağı takdir edilecektir.

Bu noktada dikkate alınacak bir başka husus, ders çeşit ve içeriklerinin mahiyeti ve bunların fakülteler arasında yeknesak olup olmadığıdır. Mez-kûr hususu, İlahiyat Fakülteleri arasından örneklemeler yaparak izlemeye çalışalım. Konya'ya ek olarak yedi bölgemizin her birinden en kıdemli İlahiyat Fakültesini esas alarak yaptığımız örneklemede⁴ Tablo 1'deki gibi bir görüntü ortaya çıkmaktadır:

Örnek tablodan da izleneceği üzere İslâm hukuku derslerinde özel hukuk konularına daha çok yer verilmektedir. Bireyin ve toplumun günlük hayatta en fazla ihtiyaç duyduğu alanlara ağırlık verilmesi bakımından bu durum ilk adımda olumlu bir özellik olarak kaydedilebilir. Fakat konuların çok boyutlu ve sorun ayrıntılı oluşuna karşılık ders kredilerinin gerçekten çok yetersiz kalışı, konuların hangi yatay boyutlarda ve dikey derinliklerde incelendiği meçhulümüz olmakla birlikte, ihtiyaçların yeterli düzeyde karşılanabileceği konusunda endişeye sevk etmektedir.

İdeal kredilere kavuşuncaya kadar bizim şu andaki önerimiz, akit, mülkiyet ve nikâh teorilerini kavratıp, temsil düzeyi yüksek örnek hukukî işlemler mesela bey', rehin, mudârabe, fâsit nikâh, bâin talâk vb. üzerinde uygulamak ve diğer işlem ya da olaylara atıflar yapmaktır. Mutlaka önemli olan ama değinilemeyen konuların ise kitap bölümleri, makaleler veya ansiklopedi maddelerinden sorumlu tutularak ikmal edilmesi düşünülebilir.

Özel hukuk ilişkileri sadedinde halkımızın önemseddiği ve ihtiyaç duyduğu canlı alanlardan birisi de ferâizdir. Böyle olmakla birlikte, öyle sanıyorum ki, miras hukuku fakültelerimi-

2 Öğrenci ve mezun gözüyle bir ihtiyaç ve önem sıralaması anketi yapabilir miyiz? yönündeki teklifimi kabul edip, hem temsilcileri aracılığıyla birçok fakültede yüzyüze, hem de internet ortamında bu anketi gerçekleştiren *e-ilahiyat.com* portaline samimi teşekkürlerimi sunuyorum. Anketin sonuçları için bkz. EK 1.

3 Urmevî, *et-Tahsîl mine'l-Mahsûl*, Beyrut 1988, 1/190.

4 Fakültelerin resmi web sitelerindeki bilgiler göz önüne alınmıştır. 4/1: dördüncü yıl birinci yarıyıl anlamına gelmektedir.

Tablo 1

Dersler	Selçuk	Marmara	Ankara	İzmir	Erzurum	Samsun	Isparta	Harran
İslâm Hukuku I	4/1 Fıkıh Tarihi Anayasa Devletler Mali Ceza	4/1 Tarihçe Külli kâideler Şahıs Aile Miras	4/1 Tarihçe Aile	3/1 Özet Fıkıh U. Tarihçe İbadetler Aile Borçlar Ceza	4/1 Borçlar Ticaret (Şirket) Modern Meseleler	3/1 Külli Kaideleler Borçlar Ceza	4/1 Tarihçe İbadetler Şahıs Aile Metinler	3/2 Şahıs Aile Miras
İslâm Hukuku II	4/2 Borçlar Eşya Ticaret Aile Miras	4/2 Borçlar Eşya Ceza Muhakeme Güncel Meseleler	4/2 Ceza Mülkiyet ve Mali konular		4/2 Akitler		4/2 Akitler Şirket Şuf'a Gasb	4/1 Borçlar 4/2 İdare Ceza Yargı
İslâm İnanç ve İbadet Esasları -İslâm Dini Esasları		3/2 İlmihal Uygulama			1/2	1/2 İlmihal	4/2	1/1 İlmihal
Hukuk Bilimine Giriş						2/2 Hukuk Ekolleri Aile		
Kur'an Hükümleri ve Modern Hukuk (Seç)	4/2	4/2 Genel İlkeler	3/1		4/2		4/2 Tarihsellik- Evrensellik Borçlar Ceza Aile Modern Meseleler	4/2
Mukayeseli İslâm Hukuku (Seç)	4/1	4/1 Seçilen konularda klasik fıkıh ile pozitif hukuk karşılaştırması	4/1 Fakihlerin İhtilaf Sebepleri		4/2 Ceza Hukuku		4/1 Mezhepler Arası Kaynak Mukayesesi ve İlgili Literatür	4/1
İslâm İnsan Hakları ve Demokrasi (Seç)	4/2	4/2	4/2		"Din, Devlet ve İnsan Hakları" ismiyle 4/2 Yönetim Biçimleri İslâm'ın Yönetim İlkeleri			4/2
İslâm Hukuku Metinleri (Seç)	4/2	4/2	4/2	3 veya 4			4/2	4/2
Günümüz Fıkıh Problemleri (Seç)					4/1		4/2 "Günümüz Meseleleri ve İslâm" Faiz Devlet Kadın Evrime	4/2 Kadın Faiz Metot
İslâm Hukukuna Giriş (Seç)					3/1			

zin geneli itibariyle okutulmamaktadır. Bizim örneğimizde de zaten 8 fakülteden sadece ikisinde okutuluyor görülmektedir.

Bütün ayrıntılarıyla ve hesap incelikleriyle bir ferâiz dersinin hakkı belki bir yarıydır. Ama buna imkân bulunmadığı fakat bu konuya ihtiyaç duyulduğu da bir gerçektir. Bu bakımdan öğrencilerimizin ferâiz kavram-terimlerini tanıyıp terikeyi taksim işlemlerini orta düzeyde kavrayacakları bir yöntem izlenebilir. Bu noktada Konya’da birkaç senedir uygulanan şu yöntem işlevsel görülebilir: Ferâizin istilâh ve mantığı birkaç haftada verilip başta 40 hal olmak üzere ferâiz işlemleri, ders saatleri dışında öğretim elemanlarından birisince fakültede düzenlenen seminerlerde kavratılmaktadır.

Kamu hukuku alanına gelince, ceza hukuku genellikle okutuluyor görünmekle birlikte anayasa, devletler ve yargılama hukuku alanlarının ihmal edildiği izlenimi edinilmektedir. Alanın ceza gibi en teknik dalının öncelenmesi makul olsa da, gerek ülke gerek dünya gündemindeki İslâm merkezli tartışmalar, diğer kamu hukuku alanlarının da belli ölçülerde bahis konusu edilmesini gerekli kılmaktadır. Yukarıda ifade edildiği üzere, hilâfet, İslâm devleti, savaş, dâru’l-harb, siyasal İslâm, azınlık hakları, yargılama prosedürü vb. konular, medeniyet gerilimleri bağlamında daha uzun süre gündemde kalacağı benzemektedir.

Her ne kadar hukuk bahislerinden sayılmasa ve “İslâm Hukuku” tamlamasıyla uyumlu olmasa da fıkıhın en önemli ayağı olan ibadetler ile haram ve helaller, tablodan da izleneceği üzere ders müfredatında yeterince yer almamaktadır. Öyle sanıyorum ki, İmam Hatip Lisesi ve Kur’ân kurslarındaki eğitim birikimiyle ibadet konularının biliniyor kabul edilmesi, ders saatlerinin olmazsa olmaz hukuk konularına bile yetmeyişi ve nasıl olsa öğrenilir iyimserliği, ilmiyal bilgisinin ihmal edilmesi sonucunu doğurmaktadır. Oysa mezunlarımızın istihdam alanlarında yani gerek örgün eğitimde gerekse din hizmetleri alanında en fazla ihtiyaç duyacakları konular da esasen bunlardır.

Bu sebeple ilmiyal bilgisinin bir şekilde müfredata dâhil edilmesi düşünülmelidir. Bazı fakültelerimizin, kurul kararı ve senato onayı

marifetiyle *İslâm İnanç ve İbadet Esasları* veya *İslâm Dini Esasları* adıyla ayrı ve zorunlu dersleri sisteme dâhil etmeleri hem takdir edilecek hem de örnek alınacak bir gelişmedir. Bilindiği üzere fakültelerimizin çerçeve programları, üniversite senatosu kararıyla % 20 nisbetinde geliştirilebilmektedir. Mezunlarımızın gerçek ihtiyaçlarını göz önüne alan ve istihdam kurumlarının belirledikleri temel ve özel yeterlik ölçütlerini⁵ önemseyen fakülte kurullarının bu örnek uygulama yönünde adım atması için gayret sarf edilmelidir. Üniversitelerin mesafeli duruşları sebebiyle bu yöntem başarılamayacaksa, en azından ilmiyal konuları ikiye bölünerek öğrencilerin her birinden farklı yarıyıllarda sorumlu tutulması seçeneği düşünülmelidir.

Fıkıh derslerinin mezuniyet sonrasındaki ihtiyaçları karşılama noktasında ilmiyal konusuyla da yakından ilgili bir diğer önemli husus, din hizmetleri uygulamasıdır. Değişik vesilelerle dua yapmak, cemaate hitap etmek, vaaz etmek, cuma hutbesi îrâd etmek, cenazenin techîz ve defin işlemlerini deruhte etmek gibi günlük din hizmeti uygulamaları, mezunlarımızın kaçamayacağı konular olup ağırlıklı olarak bilim dalımızı ilgilendirmektedir. Hal böyle olmakla birlikte bildiğim kadarıyla birkaç fakülte dışında öğrenciye böyle bir zorunlu uygulama yaptırılmamaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapacak mezunlarımızın toplumsal hayatta başarıyla yer alması; Diyanet teşkilatında görev alacak mezunlarımızın ise ifa edecekleri din hizmetinin daha nitelikli bir seviye kazanması açısından fakültelerimiz bir “Din Hizmetleri Yönergesi” hazırlamalı⁶ ve yine senato kararıyla bütün öğrencilere zorunlu olarak tatbik etmelidir.

Seçmeli dersler konusuna intikal edersek öncelikle şunu söylemeliyim ki, bu dersler birkaç sebeple, kendilerinden beklenen verimin, zorunlu derslerde olduğu kadar alınamaması ihtimalini taşımaktadır:

5 Diyanet İşleri Başkanlığı’nın, din hizmetini yürüten mensupları için belirlediği temel ve özel yeterlikler için bkz. EK 2.

6 Yetersiz olmakla birlikte örnek bir yönerge için bkz. EK 3.

- a. Seçmeli dersler her fakültede açılmamakta veya yeterli talebi göremeyebilmektedir. Mesela örnek tablomuza göre *İslâm Hukukuna Giriş* dersi sadece bir, *Günümüz Fıkıh Problemleri* dersi iki, *İslâm İnsan Hakları ve Demokrasi* dersi dört, *Mukayeseli İslâm Hukuku* dersi ise beş fakültede açılabilmiş görünmektedir.
- b. Bu dersler, hem öğrencinin hem de ders sorumlusunun zihninde zorunlu derslere göre daha az önemsenme riskini taşımaktadır. Bu nedenledir ki, “seçmeli ders” kavramı, yaygın bir latifeye “geçmeli ders” biçiminde kullanılır olmuştur.
- c. Sadece seçenler istifade edebildiği için bütün öğrencilerin bu derslerin muhtevasından haberdar olmaları sağlanamamaktadır.

Söz konusu derslerin *zorunlu* sıfatıyla sisteme alınması mümkün olamayacaksa, en azından *Günümüz Fıkıh Problemleri* ile *İslâm İnsan Hakları ve Demokrasi* derslerinin içerikleri, bir şekilde denk düşükçe ve yeri geldikçe, zorunlu İslâm hukuku derslerine kaydırılmalıdır. Sözelimi akitler incelenirken günümüz finans ve kredi problemleri, aile hukuku işlenirken taşıyıcı annelik ile tüp bebek konusu, anayasa hukuku okutulurken yönetim ilkeleri, çeşitleri ve temel insan hakları meselelerine değinilmesi düşünülmelidir.

Sonuç

İslâm Hukuku Anabilim Dalı dersleri itibariyle fakültelerimizdeki mevcut durumun fotoğrafı ve mezuniyet sonrasında hissedilecek noksanlıkların fotoğraf diliyle “rötuşlanması” amacını taşıyan tebliği, bazı önerilerle noktalamak istiyorum:

- a. Değişen ve çeşitlenen toplumsal talepleri daha iyi karşılayabilmek için Fakültelerimizin kurumsal yapıları geliştirilmelidir. İlahiyat Fakültelerinin yüksek seviyeli din uzmanı ve nitelikli eğitmeni veya din hizmetlisi mezun edebilmesi, hem alanının kaynak diline vukûfiyetle hem de başta Temel İslâm Bilimleri olmak üzere İlahiyat bilimlerini yeterli bir biçimde tahsil etmekle doğru orantılıdır. Uygulanmakta olan

mevcut müfredat, maalesef bu yeterliliği kazandırmaktan uzaktır. Bunun için eğitim hedefleri ve değişen toplumsal talepler doğrultusunda mevcut yapılanmanın ve müfredatın gözden geçirilmesi gerekmektedir.

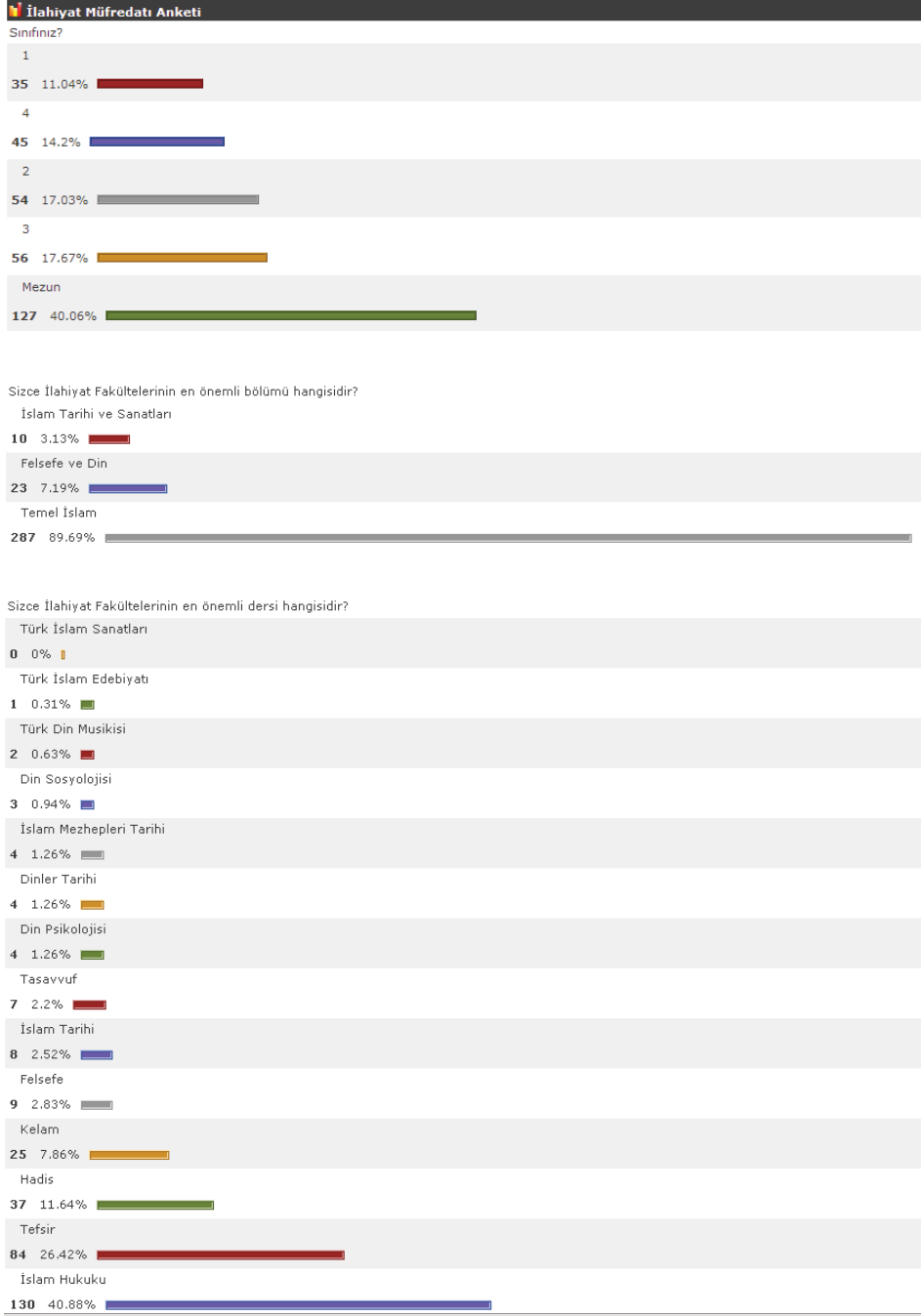
Bu yönde atılacak ilk adım, lisans derslerinin daha nitelikli işlenebilmesi ve alanın temel kaynaklarına başvuruyu sağlayabilmesi için Arapçaya ağırlık veren bir hazırlık eğitimini gündeme almak olmalıdır. İstihdam kurumlarının yeterli ve performans ölçütleri ile mezunların ankete yansıyan talepleri dikkate alındığında bu husus ayrı bir önem ve âciliyet taşımaktadır. Dolayısıyla pedagojik ilkeler çerçevesinde yoğun bir Arapça öğretimi yapacak bir hazırlık sınıfı bütün programların önüne yerleştirilmelidir.

- b. Hem bireyin ve toplumun dinden beklentileri hem de dinin birey ve toplum hayatındaki talepleri büyük ölçüde fıkıh disiplininin sorumluluk alanına girdiğinden bu ders alanının türevleri ve kredileri artırılmalıdır.
- c. Buna bağlı olarak ilmi konularının ayrıntılı olarak inceleneceği *İslâm İbadet Esasları* veya benzer bir isimle zorunlu bir ders açılmalı ve çıkarılacak bir yönerge çerçevesinde bütün öğrencilere zorunlu din hizmetleri uygulaması yaptırılmalıdır.
- d. Kurulacak bir komisyon aracılığıyla ders içeriklerinin bilim dalmızın misyonu, vizyonu ve gerçek ihtiyaçlar doğrultusunda belirlenip mümkün olduğu ölçüde müşterek uygulama temin edilmelidir.
- e. Öğretim elemanının kendi akademik çalışma alanları, öznel sorunsalları ya da önceliklerinin gündeme getirilmesi lisans üstüne tehir edilerek, lisans döneminde genel altyapıyı kazandırmak ve nesnel ihtiyaçları karşılamak ilkesi benimsenmelidir.
- f. Kredilerin yetersizliği dolayısıyla konuların ikmal edilememesi sorunu, öğrenciye ödev hazırlama ve belli kitap, makale ya da ansiklopedi maddelerini okuma sorumluluğu verilerek nisbeten telafi edilmelidir.
- g. İstılahları, kavramları ve fıkıh mantığını kendi diliyle tanıyabilmek için öğrenciler klasik fıkıh eserleriyle tanıştırılmalıdır. Te-

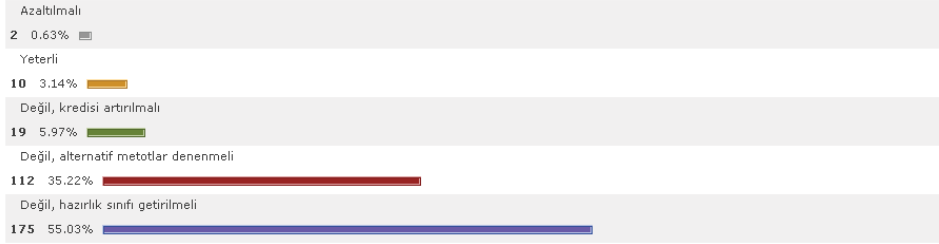
mel bir usûl ve furû metninin okutulmasının ideal olmakla birlikte çok gerçekçi olmayacağıının farkındalığıyla, hiç olmazsa seçilecek konu ya da pasajların müzakere edilmesi seçeneği üzerinde düşünölmelidir. Bu minval üzere ders içeriğine dâhil olan bazı konuların metin üzerinde takriri veya öğrenciye ihtiyaç hissettirip hatta gerekiyorsa sorumlu tutup ders dışı etkinliklerle bu açığın yine nisbeten kapatılması çözümlü dikkate alınmalıdır.

EK 1

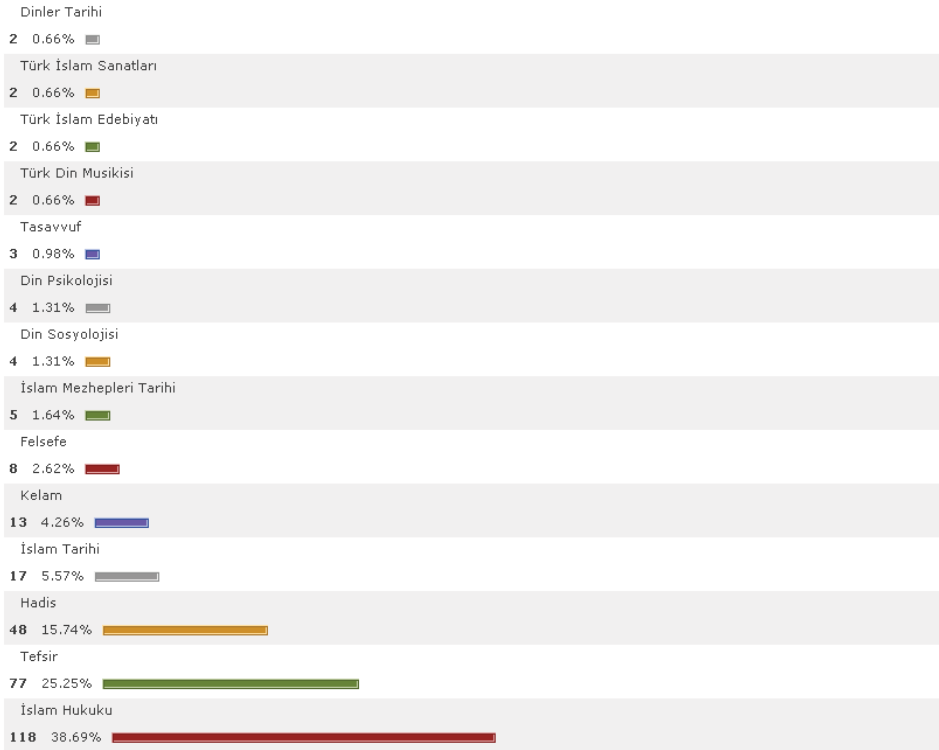
e-ilahiyat.com Porteli'nde Yapılan Anket Sonuçları

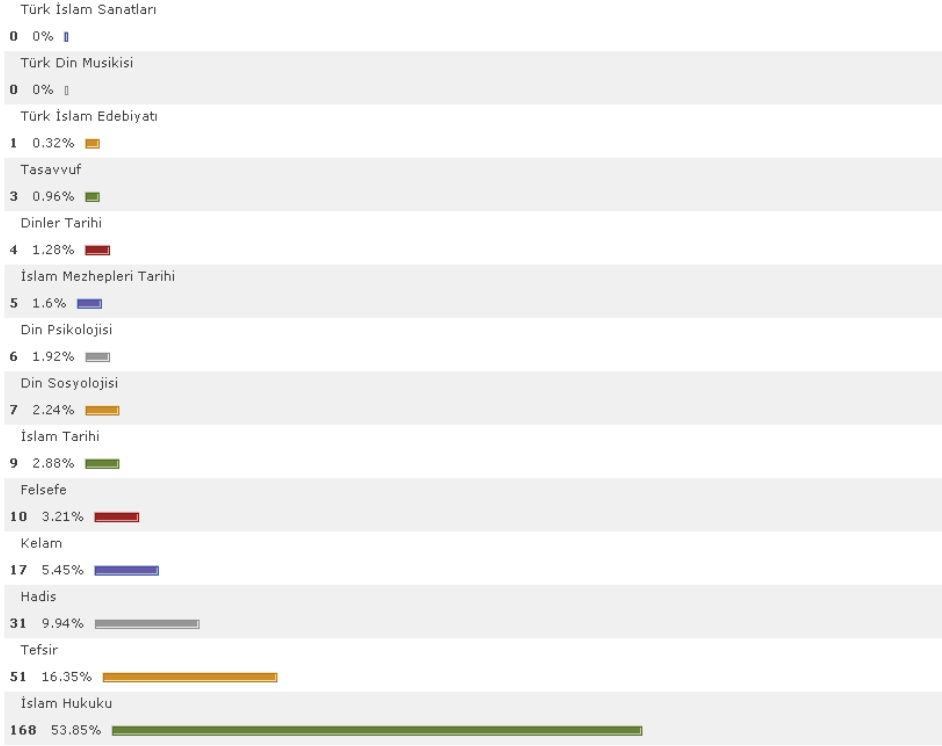
Sizce fakülteadaki arapça eğitimi yeterli midir?

Sizce kredisi mutlaka artırılması gerekli olan ders hangisidir?

Mezuniyetten sonra en fazla ihtiyaç duyacağınız ders ya da alan hangisidir?

Oy Sayısı : 321.

İlk Oy: : 14 Mayıs 2008 Çarşamba.

Son Oy : 31 Mayıs 2008 Cumartesi.

EK 2

**T.C.
BAŞBAKANLIK DİYANET İŞLERİ
BAŞKANLIĞI
DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI**

**TAŞRA TEŞKİLATINDA
DİN HİZMETLERİNİ YÜRÜTENLERİN
(İmam-Hatip, Kur'an Kursu Öğreticisi,
Din Hizmetleri Uzmanı, Vaiz ve Müftü)
TEMEL VE ÖZEL YETERLİKLERİ
ANKARA-2005**

**DİN GÖREVLİLERİNİN
YETERLİKLERİ**

**I- YETERLİKLERİN
BELİRLENMESİNDEKİ TEMEL
ESASLAR**

T.C. Anayasası'nın 136. maddesi ve 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığının Kuruluş ve Görevleri hakkındaki Kanunun öngördüğü çerçevede, Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı olarak din hizmetlerini yürüten personelin görevlerini yerine getirmek için sahip olmaları gereken Temel Yeterlikler ve Özel Yeterlikler aşağıdaki temel esaslar çerçevesinde belirlenmiştir:

Yeterlikler tespit edilirken şu esaslara uyulmuştur:

1. Yeterlikler; Temel ve Özel olmak üzere iki kasma ayrılmıştır.
2. Temel yeterlikler; Alan Yeterlikleri, Genel Kültür Yeterlikleri ve Eğitim-Öğretme Yeterlikleri olmak üzere iki başlık altında toplanmıştır.
3. Temel yeterlikler belirlenirken, bunların bütün görevliler için geçerli ve hepsinde bulunması beklenen asgari yeterlikler olması gerektiği düşüncesinden hareket edilmiştir.

4. Özel yeterlikler ise, görev alanları dikkate alınarak ve temel yeterliklere ilave olarak belirlenmiş olup, temel yeterliklerde anılan hususların tekrarından özellikle kaçınılmıştır.

5. Özel yeterlikler belirlenirken, din hizmeti yürüten personelin farklı görev alanlarına yönelik olarak geliştirilecek olan hizmete hazırlık ve hizmet içi eğitim programlarına ışık tutacak ve belirlenecek hedef davranışların nasıl kazandırılacağı konusundaki çalışmalara açılım sağlayacak boyutlar dikkate alınmıştır.

6. Yeterlikler cümle şeklinde ifade edilmiş olup, ölçülebilir nitelikteki bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alan fiilleri kullanılmıştır

II. YETERLİKLER

Anılan çerçevede hazırlanan yeterlikler şu başlıklar altında toplanmıştır:

A. TEMEL YETERLİKLER

- a. Alan Yeterlikleri
- b. Genel Kültür Yeterlikleri
- c. Eğitim-Öğretme Yeterlikleri

B. ÖZEL YETERLİKLER

- a. İmam-Hatip Yeterlikleri
- b. Kuran Kursu Öğreticisi Yeterlikleri
- c. Din Hizmetleri Uzmanı Yeterlikleri
- d. Vaiz Yeterlikleri
- e. Müftü Yeterlikleri

A. TEMEL YETERLİKLER

a. Alan Yeterlikleri

Din hizmeti yürütenler (İmam-hatip, Kur'an kursu öğreticisi, din hizmetleri uzmanı, vaiz ve müftü);

1. Kur'an'ı tecvid kurallarına göre yüzünden okur.
2. Kur'an'dan bazı bölümleri ezbere okur.
3. Okuduğu ayetlerin anlamlarını bilir.
4. Kur'an mealini kullanır.
5. Görevinin gerektirdiği düzeyde Arapça ve Osmanlıca bilir.

6. Kur'an'ın ana konularını sıralar.
 7. Kur'an ve tefsirle ilgili temel kavram ve ilkeleri bilir.
 8. Temel tefsir kaynaklarını sayar.
 9. Tefsirler yardımıyla ayetlerin anlamlarını açıklar.
 10. Hadislerle ilgili temel kavramları bilir.
 11. Temel hadis kaynaklarını sayar.
 12. İman, ibadet ve ahlak konularında yeterli miktarda hadis bilir.
 13. Kullandığı hadislerin anlamlarını bilir.
 14. Hadislerden yararlanmayla ilgili temel ilkeleri bilir.
 15. Hadislerin güncel konularla ilgisini kurar.
 16. Dini kavramları, doğru telaffuz eder ve anlamına uygun açıklar.
 17. Temel fıkıh kavramlarını bilir.
 18. Temel fıkıh kaynaklarını bilir.
 19. Fıkıh kaynaklarından yararlanmayla ilgili ilkeleri bilir.
 20. İman, ibadet ve ahlak ile ilgili temel kavram ilke ve esasları bilir.
 21. İbadetlerin bireysel ve toplumsal faydalarını açıklar
 22. Duanın bireye katkılarını açıklar.
 23. Hz. Peygamberin hayatını bilir.
 24. Hz. Peygamberin dindeki konumunu açıklar.
 25. Hz. Peygamberin tutum ve davranışlarından örnekler aktarır.
 26. Görev alanıyla ilgili Hz. Peygamberi modeller.
 27. İslam tarihi ile ilgili temel kaynakları sıralar.
 28. İlk dönem İslam tarihindeki olayları sebep ve sonuçlarıyla açıklar.
 29. Din-ahlak ilişkisini açıklar.
 30. Dini-ahlaki konuların açıklamada nasslarla birlikte aklı ve bilimi kullanır,
 31. Dindeki inanç ve yorum farklılıklarını açıklar.
 32. Dinsel anlayış ve uygulama farklılıklarının birer zenginlik olduğunu bilir.
 33. Diğer dinleri temel unsurlarıyla tanıır.
 34. Kültürel mirası dinle bağlantısı açısından açıklar.
 35. Dinin birlik ve beraberliğe olan katkılarını açıklar.
- b. Genel Kültür Yeterlikleri**
- Din hizmeti yürütenler (İmam-hatip, Kur'an kursu Öğreticisi, din hizmetleri uzmanı, vaiz ve müftü);
1. Cumhuriyetin, demokrasinin ve laikliğin bireye ve topluma sağladığı kazanımları bilir.
 2. Türkiye'nin sosyo-kültürel ve dini yapısını tanıır.
 3. Din bilimleri ile diğer bilimlerin arasında gerekli ilişkileri kurar.
 4. Din hizmetlerinin daha etkili yapılabilmesi için insan bilimlerinden yararlanır.
 5. Din-kültür ilişkisini açıklar.
 6. Din-birey ilişkisini
 7. Din-toplum ilişkisini
 8. Görevinin gerektirdiği düzeyde yabancı dil bilir.
 9. Yerel, bölgesel, ulusal ve evrensel aktüaliteyi takip eder.
 10. Tarihi ve güncel dini akım ve oluşumları tanıır.
- c. Eğitim-Öğretim Yeterlikleri**
- Din hizmeti yürütenler (imam-hatip, Kur'an kursu öğreticisi, din hizmeti uzmanı, vaiz ve müftü);
1. Din hizmetleriyle ilgili strateji, yöntem ve teknikleri uygular.
 2. Etkili iletişim ilke, yöntem ve tekniklerini uygular.
 3. Vaaz, hutbe ve ders materyali hazırlar ve geliştirir.
 4. Vaaz ve dersi etkili biçimde sunar.
 5. Yaygın din eğitimi ve öğretimi etkinliklerini planlar ve değerlendirir.
 6. Görevi çerçevesinde Dini konularda danışmanlık ve rehberlik yapar.
 7. Hitabet, ilke, yöntem ve tekniklerini uygular.

8. Yetişkin eğitiminin ilke, yöntem ve tekniklerini uygular.
9. Kur'an'ı yüzünden okumayı öğretmenin ilke, yöntem ve tekniklerini uygular.
10. Sure ve dua öğretmenin yöntem ve tekniklerini uygular.
11. Alanıyla ilgili bilimsel yayınlardan yararlanır.
12. Din eğitimi ve öğretimiyle ilgili yeni yaklaşım, yöntem ve tekniklerden yararlanır.
13. Eğitim teknolojisindeki yeniliklerden yararlanır.
14. Bilgisayar ve interneti etkili kullanır.
15. Din eğitimi ve öğretimi yapabilmek için, gerekli ortamı düzenler ve etkili bir biçimde yönetir.
16. Mesleği ile ilgili yeni projeler üretir ve uygular.
17. Türkçeyi doğru ve etkili biçimde kullanır.
18. Önemli gün ve gecelerde program düzenler.
19. Sorun çözme becerisine sahiptir.
11. Yapılması mutad olan duaları Türkçeleriyle birlikte yapar.
12. Cemaatin iman, ibadet ve ahlak konularındaki sorularını cevaplandırır.
13. Yaz kurslarında öğreticilik yapar.
14. Gerekteğinde müezzinlik yapar.

b. Kur'an Kursu Öğreticisi Yeterlikleri

Kuran Kursu öğreticisi, yukarıda sayılan üç boyutlu temel yeterliklere ilave olarak;

1. İman, ibadet ve ahlak esaslarını açıklar.
2. Yüzünden ve ezbere Kur'an öğretim tekniklerini bilir ve uygular.
3. Belli başlı tecvid kurallarını örnekleriyle açıklar ve uygular.
4. Kur'an okumada öğrencinin yaptığı yanlışlıkları tespit eder.
5. Bazı sure (Yasin, Mülk, Hucurat, Fetih, Rahman, Nebe sureleriyle Duha suresinden Nas suresine kadar) ve duaları ezbere okur.
6. Öğrencilerin psikolojik, sosyal, dini ve ahlaki gelişim özelliklerini tanır.
7. Konuya uygun öğretim, yöntem ve tekniklerini seçer ve uygular.
8. Öğretim programına uygun araç-gereç ve materyalleri hazırlar.
9. Öğretim amaçlarına uygun ölçme ve değerlendirme araçlarını belirler.
10. Günlük, ünite ve yıllık ders planları yapar.
11. Öğrencileri derse güdüler.
12. Öğrencilerin bağımsız düşünme becerilerini geliştirir.
13. Öğrencileri bir sonraki derse hazırlar.
14. Öğrencilere rehberlik yaparak olumlu davranmaya yönlendirir.

c. Din Hizmetleri Uzmanı Yeterlikleri

Din hizmetleri uzmanı, yukarıda sayılan üç boyutlu temel yeterliklere ilave olarak;

1. Yedme tekniklerini etkili kullanır.
2. Problem tanıma tekniklerini uygular.
3. Güncel dini-ahlaki problemlerin çözümünde bireysel-psikolojik yardım ve danışmanlık yapar.
4. Gerekteğinde vaaz, konferans ve seminer hazırlayıp sunar.

B. ÖZEL YETERLİKLER

a. İmam-Hatip Yeterlikleri

İmam-hatip, yukarıda sayılan üç boyutlu temel yeterliklere ilave olarak;

1. Kur'an'ı, cemaat önünde tecvid üzere okur.
2. Dini Özel gün ve gecelerde Kur'an okur.
3. Yasin, Mülk, Hucurat, Fetih, Rahman ve Nebe sureleri ile Duha suresinden Nas suresine kadar ezbere okur.
4. Kur'an'dan, okunması mutad olan kısımları (mihriye/aşır) okur.
5. Bütün namazları usulüne uygun kıldırır.
6. Günün anlam ve önemine ve cemaatin ihtiyaçlarına uygun hutbe hazırlar ve sunar.
7. Gerekteğinde cemaatin ilgi ve ihtiyaçlarına uygun vaaz hazırlar ve sunar.
8. Cenaze ile ilgili dini görevleri usulüne uygun yapar.
9. Namazda okunan kısa surelerin anlamlarını bilir.
10. İlmihal konularını çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, seviyelerine uygun muhteva, yaklaşım ve yöntemlerle öğretir.

d. Vaiz Yeterlikleri

Vaiz, yukarıda sayılan üç boyutlu temel yeterliklere ilave olarak;

1. Vaizliğin tarihi gelişimini bilir.
2. Vaizlerin sık kullandıkları eserleri olumlu ve olumsuz yönleriyle tanır.
3. Vaaz hazırlama ve sunma yöntem ve tekniklerini uygular.
4. Kur'an'da ve muteber hadis kaynaklarındaki mesel ve hikâyeleri vaazlarında etkin kullanır.
5. Dinin temel kaynaklarını (Kur'an ve Sünnet) vaazlarında etkin kullanır.
6. Ayet ve hadisleri vaaz konusuna uygun olarak yorumlar.
7. Vaazlarında güvenilir tarihi bilgileri kullanır.
8. Vaazlarında din alanındaki temel problemleri toplumun ihtiyaçlarına göre işler.
9. Vaazlarında görev bölgesinin örf ve adetlerini dikkate alır.
10. Hedef kitlenin ilgi, ihtiyaç ve seviyesini tespit eder.
11. Vaaz hazırlarken konuyla ilgili bilimsel veri ve dokümanlardan da yararlanır.
12. Vaazın etkinliğini değerlendirir.
13. Cezaevi, hastane vb. yerlerdeki görevinin gerektirdiği bilgi birikimine sahip olur.
14. Müftüye vekâlet konusunda gerekli bilgi ve donanıma sahip olur.

e. Müftü Yeterlikleri

Müftü, vaiz yeterlikleri ile yukarıda sayılan üç boyutlu temel yeterliklere ilave olarak;

1. Müftülük görevinin tarihi gelişimini bilir.
2. Din hizmetlerinin her aşamasında yönetim ilke ve süreçlerine önem verir.
3. Vaaz hizmetlerini yerine getirecek personele vaaz içeriğinin oluşturulmasında rehberlik eder.
4. Görevlilerce yazılan hutbeleri gözden geçirir.
5. Vaaz ve İrşad hizmetlerini planlar ve etkin bir şekilde yürütülmesini sağlar.
6. Konferans, sempozyum, panel vb. organize eder.

7. İrşad hizmetlerinin cezaevleri, yetiştirme yurtları vb. yerlerde etkin bir şekilde yürütülmesini sağlar.
8. Din hizmetlerine müftülük dışındaki kamu kuruluşlarının katılımını ve desteğini sağlar.
9. Kur'an kursları programlarının uygulanmasını denetler.
10. Kur'an kursu öğreticilerine özel öğretim yöntemleri ve meslekle ilgili hizmet içi kurslar düzenler.
11. Hac ve kurban görevlerinin usulüne uygun olarak yerine getirilebilmesi için ilgili kişi ve kurumlarla işbirliği yapar.
12. Din görevlilerinin etkili bir hizmet yerine getirip getirmediğini denetler.
13. Yerel yöneticilerle olumlu ilişkiler kurar.
14. Hayır kurumlarını tanır ve bu kurumlarla işbirliği yapar.
15. Cami dernek yönetimleriyle olumlu ilişkiler kurar.
16. Fetva verirken konuyla ilgili ayet, hadis ve kültürel mirası birlikte değerlendirir.
17. Tarihi olaylarla güncel olaylar arasında ilişki kurar.
18. Arapça ve Osmanlıca dini metinleri anlar ve açıklar,
19. Fıkıh terimlerini ve kaynaklarını bilir ve kullanır.

EK 3

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT
FAKÜLTESİ
DİN HİZMETLERİ UYGULAMA
YÖNERGESİ

AMAC VE KAPSAM

MADDE 1- Selçuk Üniversitesi Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin 8. maddesiyle YÖK Başkanlığı'nın 05.08.1994 tarih ve B.30.0.EÖB.0.00.00.02-10-1758 sayılı yazılarına istinaden hazırlanan bu yönergenin amacı, Selçuk Üniversitesine bağlı İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin, öğrenimleri sırasında yapmak zorunda oldukları dinî hizmetler ve uygulama esaslarını düzenlemektir.

TANIM

MADDE 2- Dinî hizmetler uygulaması, öğrencilerin öğrenimleri sırasında kazandıkları bilgi ve becerileri geliştirmek ve mesleki görgülerini arttırmak yahut meslekte tecrübe kazanmalarını sağlamak amacıyla, yurt içinde ilgili kurum ve kuruluşlarda, belirli sürelerde yapılan uygulamalı çalışmalarır.

UYGULAMA SÜRESİ

MADDE 3- Öğrencilerin yapmak zorunda oldukları bu uygulama, 6. yarıyılında dinî hizmetler şeklinde gerçekleştirilir.

UYGULAMANIN ŞEKLİ

MADDE 4- Dinî hizmetler uygulaması dekanlıkça belirlenen müftülüklerin uygun gördüğü camii ve Kur'an kurslarında gerçekleştirilir.

Bu uygulamada imam-hatiplik ile vaizlik veya vaizelik görevlerinden biri yapılır. Görevler, en az üç hutbe veya iki vaaz uygulaması ile yerine getirilir. Diyanet İşleri Başkanlığı Teşkilatı'nda din görevlisi olarak çalışmakta olan öğrencilerimizden imam- hatiplik veya vaizlik ya da vaizelik görevinde bulunanlar, bu görevi yürütmekte olduklarına dair resmi bir belge getirmeleri halinde, uygulamadan muaf tutulurlar.

Aday öğrenci tarafından yapılacak olan her dinî hizmet uygulaması, ilgili müftü veya görevlendireceği müftü yardımcısı, yüksek din öğrenimi görmüş dinî hizmetler uzmanı, murakıp, vaiz, imam-hatip gibi din görevlileri tarafından kontrol edilip değerlendirilmesi yapılır. Bu değerlendirme müftülükçe onaylanarak Fakülte Dekanlığına gönderilir. Dinî hizmetler uygulaması yapan öğrencinin en az bir uygulaması, Fakülte Dekanlığınca görevlendirilen öğretim elemanı tarafından değerlendirilir.

Uygulama yapmayan veya yapıp da başarılı sayılmayan öğrenciler, bu uygulamayı 7. yarıyılında yaparlar.

UYGULAMANIN YÜRÜTÜLMESİ VE DENETİMİ

MADDE 5- Fakülte Dekanlığı, dinî hizmetler uygulamasının organizesi, yürütülmesi ve denetimini sağlamak amacıyla, "*uygulama koordinatörü*" görevlendirir.

Dinî hizmetler uygulaması esnasında hangi belgelerin kullanılacağına dekanlık karar verir ve bunların kullanılma esaslarını bir yazı ile ilgililere duyurur.

UYGULAMA YAPAN ÖĞRENCİLERİN ÖDEV VE SORUMLULUKLARI

MADDE 6- Dinî hizmetler uygulaması yapan öğrenciler:

- a) Uygulama yerinde kendilerine verilen görevleri zamanında ve istenen şekilde eksiksiz olarak yapmak zorundadırlar. Ancak bu görevler, o kurum ve kuruluştaki ilgili kişilerin gözetim ve denetimi altında yapılır.
- b) Uygulama yerindeki her türlü araç ve gereci dikkatle kullanmak ve gerekli özeni göstermek zorundadırlar.
- c) Uygulama yerlerinden habersiz olarak ayrılamaz, uygulama yerini değiştiremez ve devamsızlık yapamazlar.

UYGULAMANIN DEĞERLENDİRİLMESİ

MADDE 7-Dinî hizmetler uygulaması sonunda, Fakülte Dekanlığının belirlediği organ, komisyon veya görevliler, uygulama belgelerini değerlendirerek, dinî hizmetler uygulamasının kabul edilip edilmediğine karar verirler. Uygulamanın değerlendirilmesine ilişkin kararlar kesin olup bunlara itiraz edilemez. Fakülte Dekanlığınca görevlendirilen öğretim elemanının değerlendirilmesi ile müftülükten gelen değerlendirmelerin ağırlığı yüzde elli olup başarı notu 70 (yetmiş) tir.

Uygulama çalışması kabul edilmeyenler, bu çalışmayı yeniden yapmak zorundadırlar.

Dinî hizmetler uygulaması mükellefiyetini yerine getirmeyen veya başarısız olan öğrenciler, diploma veya mezuniyet belgesi alamazlar.

UYGULAMA BELGELERİNİN SAKLANMASI

MADDE 8-Dinî hizmetler uygulaması yapan öğrencilerin değerlendirme formları kişisel dosyalarda saklanır. Dinî hizmetler uygulaması ile ilgili diğer belgeler, öğrenci işleri bürosunca arşivlenir.

DİSİPLİN İŞLERİ

MADDE 9-Dinî hizmetler uygulaması yapan öğrenciler uygulama yerinde grev, lokavt, işi bırakma, işi yavaşlatma gibi eylem ve faaliyetlere katılamaz, bunları destekleyemez veya propagandasını yapamazlar. Uygulama yerinde, herhangi bir şekilde siyasî veya ideolojik faaliyette bulunamazlar.

Dinî hizmetler uygulaması yapan öğrenciler, uygulama yaptıkları süre içerisinde bu yönergede yer almayan hususlarda uygulama yaptığı kurumda uygulanan mevzuata, çalışma ve disiplin düzenine ve kurallarına aynen uymakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğe uymayanlar hakkında “Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği” hükümleri uygulanır.

HÜKÜM BULUNMAYAN DURUMLAR

MADDE 10-Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerle ilgili kararları Fakülte Yönetim Kurulu verir.

YÜRÜRLÜK

MADDE 11-Bu yönerge 2005-2006 Öğretim Yılı’ndan itibaren yürürlüğe girer.

YÜRÜTME

MADDE 12-Bu yönerge hükümlerini Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı yürütür.

GEÇİCİ MADDE

MADDE 13-Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte 7. ve 8. yarıyılıda bulunup daha önce böyle bir uygulama yapmamış olan öğrenciler, bu yönerge hükümlerine tabidirler.

DİN HİZMETLERİ UYGULAMA ESASLARI

1. Müftülükler, uygulama yapan öğrenciler için belirleyecekleri görevlilerinin lisans mezunu olmasına dikkat edeceklerdir.
2. Öğrenciler, uygulama yapacakları caminin veya Kur’an kursunun din görevlileri ile daha önceden görüşme yapıp, 5 hafta süresince cami veya Kur’an kurslarında yönerge doğrultusunda meslekî uygulama yapacaklarını bildireceklerdir.
3. Erkek öğrenciler, aynı gün vaaz ve hutbe irad edip cuma namazını kıldırabilecekleri gibi ayrı günlerde de uygulama yapabileceklerdir.
4. Kız öğrenciler, müftülük tarafından belirlenen yerlerde ve saatlerde vaaz edeceklerdir.
5. İlgili görevliler, kendilerine tevdi edilen öğrencilere vaaz ve hutbe hazırlama konusunda yardımcı olacaklar, öğrenciler de vaaz ve hutbe için hazırladıkları metinleri, uygulamadan önce ilgili görevlilerin onayına sunacaklardır.
6. Değerlendirme 100 (yüz) puan üzerinden yapılacak,70 (yetmiş) puandan aşağı alanlar başarısız sayılacaklardır. Bu değerlendirmeler Müftülüklerce Dekanlığımıza ulaştırılacaktır.
7. Öğrenciler; kılık-kıyafet, meslekî itibar ve davranışlarına özen gösterecek ve yönergede belirtilen esaslara uyacaklardır.

Prof. Dr. Ahmet ÖNKAL

Dekan